
УДК 339.242.2

Райлян І.Д.
здобувач вищої освіти
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Вирішальне значення для стабільності та ефективності туризму має інституційне середовище. Це інституційне середовище можна аналізувати на різних ієрархічних рівнях: національному, місцевому та громадському, і воно має досить складну структуру. Останніми роками в рамках політики децентралізації, яка реалізується в Україні, інституційне середовище розвивається в новому напрямку, сталий розвиток тепер можна гарантувати на місцевому рівні.

Гастрономічний туризм є перспективним напрямком туристичної діяльності, що використовує особливості харчування туристів не лише як базовий елемент надання послуг у місцях тимчасового розміщення, а й як індивідуальний фактор привабливості туристичних місць. Він є одним із ефективних елементів для розвитку місцевих громад.

За даними Всесвітньої туристичної організації, 79% мандрівників, плануючи свій маршрут, спочатку звіряються з календарем гастрономічних подій або особливостями місцевої кухні. Одна третина світових туристів розглядає національну кухню як важливу частину своїх мотивів подорожі, причому на харчування припадає близько 30% загальних витрат на подорож [1].

Гастрономічний туризм також можна трактувати як різновид культурного туризму. Крім того, гастрономічний туризм тісно пов'язаний з такими видами туризму, як подієвий, етнічний та агротуризм. Важливим аспектом розвитку гастрономічного туризму є його можливе поєднання з ресторанним господарством.

До гастрономічних культур, як об'єктів гастрономічного туризму, можна віднести кулінарні традиції, культури харчування, звичаї та ритуали, пов'язані з гастрономією. Зауважте, що унікальним елементом є старовинний рецепт, який передавався з покоління на покоління, що часто робить заклад чи місце особливо привабливим. Тому гастрономічний туризм можна розглядати як допоміжний інструмент для пізнання культурної спадщини країн і регіонів світу.

Як вид туризму, гастрономічний туризм має такі особливості [2, с. 169]:

- у всіх країнах, регіонах і територіях є умови для розвитку гастрономічного туризму;
- гастрономічний туризм не має характер сезонного відпочинку;
- гастрономічний туризм тією чи іншою мірою є складовою всіх видів туризму, але на відміну від інших видів туризму, враження від національної кухні є основною мотивацією, метою та елементом туризму;
- невід’ємною частиною гастрономічних турів є популяризація місцевих фермерів та виробників продуктів харчування.

Основними формами організації гастрономічного туризму є гастротури, екскурсії, фестивалі, гастрономічні заходи та інші форми туризму, супутником (або складовою) яких є гастрономічний туризм.

Через свою специфіку гастрономічний туризм є особливо важливим для розвитку місцевих туристичних напрямків і є чинником конкурентоспроможності місцевих громад в умовах децентралізації. Наразі окремі громади з великими туристичними ресурсами можуть зробити їх використання ефективнішим завдяки нещодавнім законодавчим змінам, особливо через організацію сільського туризму, екологічного туризму та гастрономічного туризму, а також підтримки створення спеціалізованих закладів розміщення, які називаються агрооселями [3].

Однак у внутрішньому контексті питання фінансування заходів з модернізації місцевого сектору туризму та гостинності є важливішим, ніж питання легітимності адміністративних механізмів.

Місцева автономія в Україні ґрунтується на таких принципах:

- народовладдя;
- верховенство права;
- відкритість та прозорість;
- колегіальність;
- поєднання регіональних та національних інтересів;
- виборності.

Оптимальним напрямком реалізації цього принципу є децентралізація влади, яка успішно підтверджена досвідом розвинутих економік світу. В сучасних умовах, коли радикальна

модернізація економічної системи може бути здійснена на низовому рівні, децентралізація влади стає ключовим поняттям трансформації.

Для сприяння розвитку гастрономічного туризму необхідно забезпечити відповідну маркетингову підтримку, а саме:

- брендування регіонів і туристичних напрямків з метою проведення гастрономічних турів;

- створювати інформаційні веб-ресурси, присвячені ресурсам місцевої гастрономії;

- впровадити гастрономічний туризм як пріоритетний елемент туристичної галузі в регіональних стратегіях і програмах розвитку туризму;

Таким чином, сучасний гастрономічний туризм стає важливим фактором соціально-економічного розвитку місцевих громад в умовах децентралізації. Світова практика показує, що гастрономічний туризм може стати рушійною силою для пожвавлення туристичної активності та покращення якості життя в регіонах з різним потенціалом, як у популярних туристичних напрямках, так і на депресивних околицях. Основна перевага гастрономічного туризму полягає в тому, що він невід'ємно пов'язаний із задоволенням основних потреб людини і розвивається незалежно від того, чи є на конкретній території привабливі природні чи історико-культурні об'єкти.

Список використаних джерел:

1. Сутність та класифікація видів гастрономічного туризму. *Url: https://tourlib.net/statti_ukr/omelnycka2.htm* (дата звернення: 03.04.2023)

2. Глушко в. *Гастрономічний туризм як окремий вид у туризмі: поняття, сутність, класифікація.* 2016, с.166-175.

3. *Вітчизняна практика розвитку гастрономічного туризму.* *Url: http://martimes.inf.ua/ch_20/ch20_article7_gastronomic-tourism-development.html* (дата звернення: 04.04.2023).